

UZASADNIENIE

R. P. w pozwie z dnia 4 listopada 2014r. (data wpływu), skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie:

1. kwoty 100.000 zł, tytułem częściowego zadośćuczynienia za krzywdę z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2014r. do dnia zapłaty,
2. kwoty 134.400 zł, tytułem skapitalizowanej renty z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lipca 2014r.,
3. kwoty 400 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca, z tytułu zwiększonych potrzeb, płatnej od dnia 6 lipca 2014r. na przyszłość z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty,
4. kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód podniósł w uzasadnieniu pozwu, że w dniu 5 lipca 2000r., jako pasażer samochodu osobowego marki F. (...) nr rej. (...), kierowanego przez syna powoda Z. P., doznał szkody na osobie w następstwie wypadku komunikacyjnego. Pojazd był ubezpieczony polisą OC w pozwanym Zakładzie (...). Świadkiem wypadku był J. B. (1). Powód był zapięty pasami bezpieczeństwa. Pojazd na skutek nieprawidłowego prowadzenia pojazdu zjechał do rowu, a następnie uderzył w drzewo, zaś gałąź drzewa uderzyła w głowę powoda. Z. P. nie zgodził się na odwiezienie powoda do szpitala bezpośrednio po wypadku. Na miejsce zdarzenia nie zostało wezwane pogotowie ani Policja, jednakże z okoliczności sprawy oraz dokumentacji wynika, że szkoda jest następstwem czynu zabronionego, a termin przedawnienia wynosi 20 lat od dnia szkody.

W wyniku wypadku, powód doznał urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu, stłuczenia pnia mózgu, śpiączki mózgowej oraz ogólnych potłuczeń. Doznał również pourazowych zaburzeń procesów poznawczych oraz zaburzeń psychoorganicznych. Pojawiło się otępienie oraz niedowład połowiczny lewostronny. Powód pozostaje pod opieką neurologa, wymaga pomocy osób trzecich, przyjmuje leki, w związku z czym żąda renty za okres 14 lat po 800 zł miesięcznie, tj. łącznie 134.400 zł. Na skapitalizowaną rentę składają się koszty leczenia oraz opieki i wyřęki ze strony osób trzecich. Koszt leczenia powoda wynosi ok. 300 zł (leki) oraz 110 zł co drugi miesiąc (wizyty lekarskie).

Powód wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, pozwany nie zareagował na zgłoszenie szkody.

(pozew k. 2 – 7)

Postanowieniem z dnia 14 listopada 2014r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości. (postanowienie k. 90)

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 5 grudnia 2014r.

(potwierdzenie odbioru k. 103)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2014r. (data nadania) wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody w dniu 28 lutego 2014r. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił przyjęcia swojej odpowiedzialności co do zasady. Pozwany zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia powoda, bowiem wypadek miał miejsce 14 lat temu, a powód nie udowodnił, że wypadek miał miejsce na skutek przestępstwa. Z dokumentów załączonych do pozwu nie wynika, jakiego uszczerbku na zdrowiu doznał powód, brak też poświadczenia faktu przyjęcia powoda do szpitala w dniu 6 lipca 2000r.

(odpowieř na pozew k. 112 – 114)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 10 lipca 2015r. (data wpływu) wniósł o poinformowanie Z. P. w trybie art. 84 § 1 i 2 KPC o możliwości wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej.

(pismo procesowe k. 182 – 184)

Z. P. do chwili zamknięcia rozprawy nie zgłosił udziału w sprawie.

(potwierdzenie odbioru wezwania k. 213)

Powód w piśmie procesowym z dnia 2 grudnia 2015r. (data wpływu) zmienił powództwo, wnosząc o zasądzenie kwoty 122.010,64 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lipca 2014r., tytułem odszkodowania za koszty związane z opieką osób najbliższych.

(pismo procesowe k. 217)

Pozwany w odpowiedzi na zmianę powództwa, w piśmie procesowym z dnia 22 grudnia 2015r. (data wpływu) podniósł zarzut przedawnienia, wskazując że powód dochodzi renty z tytułu zwiększonych potrzeb, która jest świadczeniem okresowym, a poszczególne świadczenia (raty rentowe) przedawniają się – jako świadczenie okresowe – w terminie trzech lat od wymagalności każdej raty. Powód w piśmie zmieniającym powództwo domaga się odszkodowania za okres od sierpnia 2000r., faktycznie jednak należy to roszczenie traktować jako roszczenie z tytułu skapitalizowanej renty za powyższy okres, chcąc bowiem dochodzić odszkodowania, powód musiałby udowodnić, że takową kwotę wydatkował. Ponadto pozwany podniósł, że żądanie zapłaty podwójnej stawki za opiekę osób trzecich sprawowaną podczas dni wolnych od pracy jest bezzasadne, jeżeli opiekę sprawują osoby najbliższe.

(pismo procesowe k. 242 – 244)

Powód w piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2016r. (data wpływu), nadanym pozwanemu w dniu 13 stycznia 2016r., po raz drugi zmienił powództwo, wnosząc o zasądzenie kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty 250.000 zł od dnia 25 marca 2014r., zaś od kwoty 50.000 zł od dnia rozszerzenia powództwa, natomiast co do kwoty 122.010,64 zł, tytułem odszkodowania zmienił datę początkową biegu odsetek na dzień 25 marca 2014r. Uzasadniając okres odsetek, powód wskazał, że zgłoszenie szkody, obejmujące wezwanie do zapłaty kwoty 250.000 zł z tytułu zadośćuczynienia oraz kwoty 105.600 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki, zostało doręczone pozwanemu w dniu 24 lutego 2014r.

(pismo procesowe k. 252 – 253, potwierdzenie doręczenia k. 255,

potwierdzenie nadania k. 256 odwrót)

Powód w piśmie procesowym z dnia 22 sierpnia 2016r. (data nadania) po raz trzeci zmienił powództwo, wnosząc dodatkowo o zasądzenie:

1. kwoty 40.284 zł z tytułu skapitalizowanej renty obejmującej koszty leczenia z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2014r.,
2. kwoty 836 zł z tytułu miesięcznej renty na zwiększone potrzeby, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty, począwszy od sierpnia 2016r.,
3. kwoty 250 zł z tytułu miesięcznej renty, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami jw., począwszy od stycznia 2017r., natomiast – w miejsce kwoty 122.010,64 zł – wniósł o zasądzenie kwoty 129.094,64 zł z ustawowymi odsetkami jak dotychczas, tj. od dnia 25 marca 2014r.

Powód wyjaśnił, że koszty leczenia obejmują koszty leków oraz koszty terapii, wskazane przez biegłą psycholog, zaś kwota 129.094,64 zł wynika z matematycznego działania w związku z kosztami opieki za okres od dnia 1 grudnia 2015r. do końca lipca 2016r. (pismo procesowe k. 309 – 311)

Pismo procesowe powoda z dnia 22 sierpnia 2016r. zostało doręczone pozwanemu w dniu 25 października 2016r.

(potwierdzenie odbioru k. 331)

Powód w piśmie procesowym z dnia 28 marca 2017r. (data wpływu) wskazał, jakiej kwoty dochodzi ostatecznie od pozwanego, określając wartość przedmiotu sporu na sumę 482.411 zł. (pismo procesowe k. 336 – 337)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Samochód osobowy marki F. (...), rok produkcji 1993, nr rejestracyjny (...), w okresie lat 1998 – 2009 był zarejestrowany na powoda.

(pismo UM Ł. k. 146, dokumentacja pojazdu k. 147 – 156)

W dniu 5 lipca 2000r. w godzinach wieczornych (22.00 – 23.00) na drodze publicznej na odcinku Ż. – S., w miejscowości S., miał miejsce wypadek drogowy z udziałem powoda. Powód był pasażerem swojego samochodu marki F. (...), znajdował się pod wpływem alkoholu. Pojazdem kierował syn powoda - Z. P.. Pasażerami pojazdu – poza powodem – była żona powoda - B. P. oraz J. B. (1). Powód miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Kierujący pojazdem jechał z prędkością 60 - 70 km/h i w czasie jazdy, na skutek niezachowania ostrożności, stracił panowanie nad pojazdem, w związku z czym zjechał z drogi na prawą stronę na pobocze, wpadł do rowu i uderzył w drzewo. Powód siedział z tyłu pojazdu po prawej stronie. Doznał obrażeń głowy na skutek uderzenia w drzewo. Stracił przytomność na kilka minut. Żaden z uczestników wypadku nie wezwał pogotowia ratunkowego ani Policji. Poza powodem, nikt nie odniósł obrażeń. Z. P. odwiózł ojca do domu w D.. Dopiero w dniu 6 lipca 2000r., tj. następnego dnia po wypadku, pogotowie ratunkowe przetransportowało powoda na Oddział Neurochirurgii Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z..

(zeznania świadków: J. H.,

e-protokół - czas nagrania 00.04.05 – 00.19.19, k. 160 odwrót,

M. M. (1), e-protokół - czas nagrania 00.19.19 – 00.41.27, k.161,

J. B. (1), e-protokół - czas nagrania 00.43.10 – 01.06.09, k. 161 odwrót – 162, M. M. (2), e-protokół - czas nagrania 01.07.52 – 01.23.08, k. 162 oraz Z. P. w aktach XII C 1464/14 SO w Łodzi, kopia e-protokołu - czas nagrania 00.46.08 – 00.49.08, k. 171, zeznania powoda, e-protokół - czas nagrania 00.07.38 – 00.33.32, k. 347 – 348, dokumentacja medyczna – koperta k. 145)

W (...) w Z. powód był hospitalizowany do dnia 21 lipca 2000r. Rozpoznano u powoda uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu, stłuczenie pnia mózgu oraz śpiączkę mózgową. W dniu 21 lipca 2000r. został przewieziony do Szpitala im. (...) w Ł.. Po konsultacji psychologicznej rozpoznano zaburzenia procesów poznawczych w zakresie pamięci świeżej i koncentracji uwagi, zakłócenia orientacji w czasie, ogólne spowolnienie procesów umysłowych.

Powód w kolejnych latach był wielokrotnie hospitalizowany z powodu pourazowych bólów głowy, obniżenia nastroju, okresowej agresji, drętwienia lewej połowy ciała, pogorszenia sprawności lewych kończyn. Dodatkowo rozpoznano: encefalopatię pourazową, zespół psychoorganiczny, niedowład lewostronny, zaburzenia depresyjne, padaczkę objawową oraz dysfunkcje w sferze psychologicznej.

Obrażenia powoda mogły powstać w wyniku wypadku z dnia 5 lipca 2000r.

Skutkiem urazu czaszkowo-mózgowego jest encefalopatia pourazowa z niedowładem lewostronnym, padaczka objawowa, zespół psychoorganiczny oraz zaburzenia depresyjne.

Z punktu widzenia neurologii, powód doznał z powodu padaczki pourazowej trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 20%.

Obrażenia odniesione w wyniku wypadku spowodowały naruszenie czynności narządu ciała (rozstrój zdrowia) trwający dłużej niż siedem dni w rozumieniu art. 157 § 1 KK.

U powoda nie stwierdzono innych urazów głowy, nadużywania alkoholu ani innych uzależnień, w związku z czym na obecny stan zdrowia mają wpływ wyłącznie obrażenia odniesione w wypadku.

Powód w związku z powypadkowym uszczerbkiem na zdrowiu jest osobą całkowicie, trwale niezdolną do wykonywania jakiejkolwiek pracy zarobkowej. Wymaga dalszego systematycznego leczenia neurologicznego. Miesięczny koszt leków neurologicznych wynosi 50 zł. Wizyty u lekarza neurologa są możliwe w ramach ubezpieczenia zdrowotnego.

Pomoc osób trzecich w pierwszych trzech miesiącach po opuszczeniu szpitala była potrzebna powodowi przez około 6 godzin dziennie. Obecnie wymaga pomocy osób trzecich w wymiarze dwóch godzin dziennie.

Rokowania na przyszłość są niepomyślnie z uwagi na trwałe uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego.

Powód od czasu wypadku do chwili obecnej cierpi na następujące dolegliwości:

- bóle i zawroty głowy, zaburzenia równowagi,
- znaczne problemy z pamięcią, pisaniem, czytaniem i liczeniem,
- nadmierna pobudliwość nerwowa,
- napadowe drętwienie lewej połowy ciała o obrazie napadów padaczkowych,
- gorsza sprawność lewej ręki.

Nieudzielenie powodowi pomocy medycznej bezpośrednio po wypadku nie miało wpływu na stwierdzony uszczerbek na zdrowiu. Powód nie wymagał interwencji neurochirurgicznej – leczony był zachowawczo, gdyż nie stwierdzono cech obrzęku mózgu, stosowano leczenie farmakologiczne.

(opinia biegłej lekarz neurolog J. B. (2) k. 187 – 192)

Bezpośrednio po wypadku powód doznał ciężkiego urazu mózgu. Późnym następstwem uszkodzenia (...) są zaburzenia charakterologiczne i otępienne. U powoda wystąpiły: zaburzenia pamięci, trudności w kojarzeniu, spowolniały tok myślenia, chwiejność afektywna, drażliwość, zaburzenia syntonii, stany wzmożonego napięcia emocjonalnego, zaburzenia snu, reakcje depresyjne. Skutki uszkodzenia (...) mają charakter trwałe, powodują obniżoną tolerancję na sytuacje stresowe i występowanie reakcji nerwicowych.

Z punktu widzenia psychiatrii, powód doznał na skutek wypadku encefalopatii pourazowej z zaburzeniami charakteru i otępieniem, tj. trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 70%. Rokowanie co do ustąpienia objawów encefalopatii jest niepomyślnie. Zakres cierpień był znaczny.

(opinia biegłej lekarz psychiatry L. G. k. 223 – 231)

Badanie psychologiczne powoda ujawniło mikrouszkodzenia w obrębie (...) nasilenie zmian jest znacznego stopnia i są one skutkiem doznanego urazu czaszkowo-mózgowego.

Powód wykazuje niepełnosprawność umysłową w stopniu lekkim oraz nieznaczne uzależnienie od osób trzecich, co powoduje obniżenie poczucia własnej wartości. Rokowania są niepomyślne. Należy liczyć się ze stopniowym regresem intelektualnym pod postacią otępienia.

Powód wymagał terapii zajęciowej, stymulującej i podtrzymującej zaburzone na skutek urazu funkcje poznawcze.

Pomoc terapeutyczna jest możliwa w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Zasadne jest, aby powód korzystał z terapii zajęciowej w ramach NFZ, gdyż tam są organizowane grupy terapeutyczne, a dla powoda ważne jest pozostawanie w kontakcie interpersonalnym z innymi osobami, natomiast terapia w ramach praktyki prywatnej odbywa się indywidualnie. Istotna jest również współpraca i leczenie powoda przy współdziałaniu psychiatrii i psychologa, a sprawniej przebiega taka współpraca w placówkach publicznych z uwagi na stały kontakt diagnostów i terapeutów.

(opinie biegłej psycholog A. G. k. 285 – 291, 313 – 315, 326 – 327)

Powód był przed wypadkiem zdrowym mężczyzną, prowadził własną firmę budowlano-remontową. W chwili wypadku miał 41 lat. Po wypadku nie mógł i nie może pracować z powodu obrażeń odniesionych w wyniku wypadku, w związku z czym zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej. Utrzymuje się z renty z ubezpieczenia społecznego w wysokości 1.200 zł brutto miesięcznie. (...) pomaga mu rodzina. Leczy się neurologicznie. Cały czas odczuwa skutki wypadku. Sam prowadzi gospodarstwo domowe, w bieżącym funkcjonowaniu pomagają mu osoby trzecie.

(zeznania powoda, e-protokół – czas nagrania 00.07.38 – 00.33.32, k.347 – 348, zaświadczenie z ZUS k. 345)

W chwili wypadku powód miał zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego z pozwanym Zakładem (...)

(okoliczność niesporna)

Powód zgłosił szkodę pozwanemu w piśmie z dnia 25 stycznia 2014r., doręczonym pozwanemu w dniu 24 lutego 2014r., w którym wniósł o wypłatę zadośćuczynienia w wysokości 250.000 zł, skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby w wysokości 105.600 zł oraz miesięcznej renty na zwiększone potrzeby po 1.200 zł, począwszy od marca 2012r.

(zgłoszenie szkody, potwierdzenie doręczenia k. 255)

Pozwany odmówił powodowi wypłaty żądanych świadczeń.

(okoliczność niesporna)

Koszt usług opiekuńczych wynosił w okresie od lipca 2009r. do końca czerwca 2013r. 9,50 zł za godzinę opieki, zaś od lipca 2013r. wynosi 11 zł za godzinę opieki.

(zaświadczenie z (...) k. 219)

Sąd na rozprawie w dniu 29 marca 2017r. oddalił na podstawie art. 217 § 3 KPC wnioski stron o powołanie biegłego lekarza z zakresu medycyny sądowej oraz wnioski powoda o powołanie biegłych lekarzy z zakresu neurochirurgii, ortopedii oraz pielęgniarstwa, uznając że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Podkreślić trzeba, że powód wcześniej, tj. w piśmie procesowym z dnia 18 maja 2016r. (k. 279) cofnął wniosek o powołanie biegłego z zakresu ortopedii, a na rozprawie w dniu 29 marca 2017r. poparł ten wniosek. Co do opinii biegłego lekarza ortopedy, z dokonanych ustaleń wynika, że powód nie doznał obrażeń narządów ruchu.

Pozwany nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 KPC w zakresie oddalenia wniosków dowodowych.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powoda w zakresie ponoszenia kosztów prywatnych konsultacji neurologicznych, gdyż powód nie przedstawił żadnych dowodów w tym zakresie (faktur, rachunków, paragonów), zaś co do kosztów leków neurologicznych oparł się na obiektywnym dowodzie w postaci opinii biegłej lekarz neurolog J. B. (2).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady jest usprawiedliwione, aczkolwiek dochodzone roszczenia są wygórowane.

Pozwany ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę powoda na podstawie art. 822 § 1 KC w zw. z art. 436 § 1 KC.

Wbrew wywodom pozwanego, z dokonanych ustaleń wynika, że szkoda powoda wynika z występkę wypadku drogowego, stypizowanego w art. 177 § 1 KK.

Co prawda, w realiach rozpoznawanej sprawy Sąd nie mógł oprzeć się na wyroku skazującym sprawcę szkody, wydanym w postępowaniu karnym (art. 11 KPC), jednakże w takiej sytuacji ustalenie, czy do wypadku doszło w wyniku przestępstwa, przeprowadza sąd w postępowaniu cywilnym w oparciu o kryteria przewidziane w przepisach prawa karnego, uznające określone zachowanie za przestępstwo w momencie zdarzenia wywołującego szkodę (por. m.in. wyrok SN z dnia 21 listopada 2001r., II UKN 633/00, OSNP 2003/17/422 oraz wyrok SA w Łodzi z dnia 27 listopada 2012r., I ACa 856/12)

Zgodnie z art. 177 § 1 KK, kto, naruszając, chociażby nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, powoduje wypadek, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała określone w art. 157 § 1 KK, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Sprawcą wypadku z udziałem powoda jest Z. P., który w dniu 5 lipca 2000r. miejscowości S. nieumyślnie naruszył podstawową zasadę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a mianowicie zasadę ostrożności, wyrażoną w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2012r., poz.1137 ze zm.), zgodnie z którą uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność oraz unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, w następstwie czego stracił panowanie nad prowadzonym samochodem osobowym marki F. (...) nr rejestracyjny (...), zjechał z drogi i uderzył w drzewo, powodując u powoda obrażenia ciała w postaci ciężkiego urazu czaszkowo-mózgowego, które podlegają kwalifikacji karnej z art. 157 § 1 KK.

Kwalifikacji obrażeń powoda Sąd dokonał na podstawie obiektywnych dowodów w postaci opinii biegłej lekarz neurolog J. B. (2), a biegła ta oraz biegła lekarz psychiatra L. G. zgodnie podały, że obrażenia odniesione przez powoda mogły powstać w okolicznościach podanych przez powoda oraz zgłoszonych przez niego świadków, tj. w wyniku wypadku drogowego.

Z osobowych źródeł dowodowych wynika, że warunki drogowe w chwili wypadku nie były trudne, prędkość pojazdu była bezpieczna, zatem zjechać przez sprawcę z drogi i uderzenie autem w drzewo było wynikiem niezachowania przez niego ostrożności, na co mogła mieć wpływ nocna pora, w której doszło do wypadku, a jazda w warunkach ograniczonej widoczności wymusza na kierującym zwiększoną ostrożność, koncentrację i uważną obserwację drogi.

Okoliczność odniesienia przez powoda obrażeń w wypadku drogowym potwierdza również dokumentacja medyczna, a mianowicie „karta zlecenia wyjazdu pogotowia ratunkowego” (koperta k. 145), w której na s.2 w „wywiadzie” jest mowa w wypadku samochodowym – uderzeniu w drzewo, a także epikryza z (...) w Z., w której mowa jest o wypadku z udziałem powoda (ostatnia strona historii choroby – koperta k. 105).

W tym stanie rzeczy, skoro szkoda powoda wynika z przestępstwa, to zgodnie z art. 442¹ § 2 KC, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu

na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, a zatem roszczenie powoda przedawnienia się dopiero w 2020r.

Zgodnie z art. 819 § 4 KC, bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela przerywa się także przez zgłoszenie ubezpieczycielowi tego roszczenia, a powód zgłosił pozwanemu roszczenia w dniu 24 lutego 2014r. W dniu tym doszło zatem do przerwania biegu przedawnienia, co nie oznacza jednak, że powód może dochodzić roszczenia o zapłatę zaległych rat rentowych za cały żądany okres, o czym w rozważaniach dotyczących zapłaty renty na zwiększone potrzeby.

Zgodnie z utrwalonym w ostatnich latach stanowiskiem orzecznictwa, zakład ubezpieczeń odpowiada z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody na osobie wyrządzone przez kierowcę pojazdu jego posiadaczowi, a z taką sytuacją mamy do czynienia w realiach rozpoznawanej sprawy (por. wyrok SN z dnia 19 stycznia 2007r., III CZP 146/06, OSNC 2007/1/161 oraz uchwałę SN z dnia 7 lutego 2008r., III CZP 115/07, OSNC 2008/9/96).

Należność z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę (art. 445 § 1 KC) winna być w takim stopniu „odpowiednia”, aby poszkodowany za jej pomocą mógł zatrzeć lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną (por. uchwałę SN z dnia 8 grudnia 1973r., III CZP 37/73, OSNCP 1974/9/145) a priorytetową funkcją tej instytucji jest funkcja kompensacyjna (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 marca 2005r., IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175).

Zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2000r., I CKN 969/98, Lex nr 50824).

Podkreślić trzeba, że mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby niedopuszczalne uproszczenie, niezajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 KC (np. wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 95, wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005r., I CK 7/05, Lex nr 153254).

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że ocena rozmiaru krzywdy wymaga uwzględnienia nasilenia cierpień, długotrwałości choroby, rozmiaru kalectwa, trwałości następstw zdarzenia oraz konsekwencji uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie życia osobistego i społecznego (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r., w sprawie II UKN 681/98, OSNP 2000, nr 16, poz. 626).

Sąd Okręgowy podziela również stanowisko SN wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2002r. w sprawie IV CKN 1266/00, zgodnie z którym intensywność cierpień z powodu kalectwa jest większa u człowieka młodego.

Skutki wypadku dotknęły powoda, który w chwili wypadku był człowiekiem młodym (miał wówczas 41 lat), był osobą zdrową i aktywną zawodowo, a na skutek wypadku doznał 90% uszczerbku na zdrowiu, przy czym uszczerbek ten ma charakter stały, rokowania na przyszłość z neurologicznego, psychiatrycznego oraz psychologicznego punktu widzenia są niepomyślne, zakres cierpień powoda były znaczny i cały czas odczuwa on dotkliwie skutki wypadku.

Powód, z człowieka pełnosprawnego, został inwalidą o znacznym stopniu kalectwa, zwłaszcza w sferze psychiczno-intelektualnej, osobą niezdolną do jakiegokolwiek pracy, zdaną w dużym stopniu na pomoc osób trzecich i nie ma żadnych szans na wyzdrowienie.

Uwzględniając powyższe okoliczności oraz niekwestionowane dyrektywy orzekania w sprawach o zadośćuczynienie, Sąd uznał, że zadośćuczynienie adekwatne do rozmiaru krzywdy powoda wynosi 270.000 zł.

Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić sumy symbolicznej, musi bowiem przedstawiać realną wartość (por. m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 7 września 2012r., I ACa 640/12) i dyrektywę tę realizuje zadośćuczynienie w wysokości 270.000 zł.

Żądanie zapłaty zadośćuczynienia ponad zasądzoną kwotę, jako wygórowane, Sąd oddalił.

O odsetkach od zadośćuczynienia w wysokości 250.000 zł, żądanego w zgłoszeniu szkody, orzeczono na podstawie art. 481 KC w zw. z art. 817 § 1 KC od dnia następnego po upływie 30-dniowego terminu od daty otrzymania przez pozwanego zgłoszenia szkody, zaś od kwoty 20.000 zł, tj. nie objętej zgłoszeniem szkody od dnia 21 stycznia 2016r., bowiem roszczenie o zadośćuczynienie powód rozszerzył ponad kwotę 250.000 zł dopiero w piśmie procesowym nadanym pozwanemu w dniu 13 stycznia 2016r. (potwierdzenie nadania k. 256 odwrot), a rozszerzenie powództwa traktuje się jako wezwanie do spełnienia świadczenia w rozumieniu art. 455 KC.

Zgodnie z art. 444 § 2 KC, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne przedstawione przez powoda, żąda on renty na zwiększone potrzeby, obejmującej koszty leczenia oraz opieki osób trzecich za okres od chwili wypadku, tj. od lipca 2000r. i na przyszłość, przy czym za okres od 2000r. do końca lipca 2016r. powód dokonał skapitalizowania rat rentowych.

Pozwany zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia rentowego, podnosząc że roszczenie to, jako roszczenie okresowe, zgodnie z art. 118 KC, przedawnia się w terminie trzech lat.

Zarzut przedawnienia rat rentowych zasługuje na uwzględnienie. Roszczenie o zapłatę zaległych rat renty jest roszczeniem o świadczenie okresowe i zgodnie z powołanym wyżej przepisem oraz art. 120 § 1 KC przedawnia się w terminie trzech lat, tj. powód nie może dochodzić tych roszczeń za okres dłuższy niż trzy lata wstecz od chwili przerwania biegu przedawnienia, czyli od chwili zgłoszenia pozwanemu roszczenia w zgłoszeniu szkody, tj. od dnia 24 lutego 2014r. (por. wyrok SN z dnia 19 lutego 2015r., III CSK 167/14).

W tym stanie rzeczy, powód może dochodzić zaległych rat rentowych za okres od marca 2011r., natomiast co do rat rentowych należnych do końca lutego 2011r. pozwany – zgodnie z art. 117 § 2 KC – uchylił się od ich zaspokojenia, w związku ze skutecznym podniesieniem zarzutu przedawnienia.

Powód wykazał, że zwiększone potrzeby, mające bezpośredni związek przyczynowy z obrażeniami odniesionymi w wypadku, obejmują koszty leków neurologicznych (50 zł miesięcznie) oraz koszty opieki (9,50 zł za godzinę opieki do 30 czerwca 2013r. i 11 zł za godzinę opieki od lipca 2013r.) w wymiarze dwóch godzin dziennie, przy czym – jak trafnie podniósł pozwany – powód nie może domagać się podwójnej stawki za dni wolne od pracy, gdyż opiekę nad powodem sprawują osoby bliskie i powód faktycznie nie ponosi kosztów opieki.

Powód zgłosił roszczenie o zapłatę zaległych rat rentowych zgłoszeniu szkody, doręczonym pozwanemu w dniu 24 lutego 2014r. i co do zaległych rat rentowych za okres od marca 2011r. do 31 marca 2014r. pozwany znajduje się w opóźnieniu od 25 marca 2014r.

Za powyższy okres suma rat rentowych wynosi:

- 1.850 zł (koszty leków) oraz
- 22.100 zł (koszty opieki), tj. łącznie 23.950 zł, (10 miesięcy 2011r., 24 miesiące za lata 2012- 2013 i 3 miesiące w 2014r.) i od kwoty 23.950 zł zasądono odsetki od dnia 25 marca 2014r. na podstawie art. 481 KC w zw. art. 817 § 1 KC.

Suma zaległych rat rentowych za okres od kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2016r. wynosi:

- 1.650 zł (koszty leków) oraz
- 22.000 zł (koszty opieki), tj. łącznie 23.650 zł (9 miesięcy 2014r., 24 miesiące za lata 2015-2016) i od kwoty 23.650 zł zasądono odsetki od dnia 1 stycznia 2017r. (art. 481 KC).

Począwszy od stycznia 2017r. i na przyszłość zasądono rentę na zwiększone potrzeby w wysokości 710 zł, co obejmuje 50 zł – koszty leków + 660 zł – koszty opieki (22 złotych dziennie x 30 dni).

Żądanie zaległych rat rentowych oraz bieżącej renty ponad zasądzone kwoty, jako nieudowodnione, Sąd oddalił.

Z opinii biegłych lekarzy neurologa oraz psychiatry wynika, że wizyty lekarskie dostępne są w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, a powód, który jest rencistą, podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu, zaś co do terapii psychologicznej, z opinii biegłej psycholog wynika, że dla powoda wskazana jest terapia refundowana z NFZ, co biegła przekonująco uzasadniła.

Powód wygrał sprawę w ok. 67% i przy rozliczeniu kosztów procesu zastosowano zasadę stosunkowego ich rozdzielenia (art. 100 zdanie 1 KPC).

Koszty poniesione przez powoda wynoszą 7.200 zł (wynagrodzenie pełnomocnika), a poniesione przez pozwanego wynoszą 8.130,38 zł (wynagrodzenie pełnomocnika, opłata skarbową od pełnomocnictwa, zaliczka na wynagrodzenie biegłej), czyli suma tych kosztów wynosi 15.330,38 zł, z czego powód powinien ponieść 33% (w tym stosunku przegrał proces), tj. 5.059 zł, zaś skoro powód poniósł koszty procesu w wysokości 7.200 zł, to zasądzone na rzecz powoda różnicę tych kwot, tj. 2.141 zł z tytułu częściowego zwrotu kosztów procesu.

Nieuiszczone koszty sądowe wynoszą 26.393,72 zł i obejmują nieuiszczoną opłatę od roszczeń powoda oraz wynagrodzenie biegłych, pokryte tymczasowo ze Skarbu Państwa.

Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. kosztami tymi od uwzględnionej części powództwa obciążono pozwanego, zaś na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c., z uwagi na trudną sytuację materialną powoda, nie obciążono go kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

Na podstawie art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust 2 u.k.s.c. nakazano zwrócić pozwanemu niewykorzystaną zaliczkę na wynagrodzenie biegłego.

Z/

Doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikom stron.